

## Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt  
balra, hová a lap szellemi részét  
illető közlemények intézendők.  
Bérmontetlen levelek csak ismert  
kezektől fogadtatnak el.

## Kiadó hivatal:

Ráthy Lipót könyvnyomdája, hová  
a hirdetések, előfizetési pénzek és  
kiadása körüli panaszok bérmentve  
intézendők.

## ALFÖLD

## POLITIKAI NAPILAP.

## Előfizetési feltételek:

| Helyben:          | Vidékre:          |
|-------------------|-------------------|
| Egész évre 12 ft. | Egész évre 14 ft. |
| Fél évre 6 ft.    | Fél évre 7 ft.    |
| Negy. évre 3 ft.  | Negy. évre 3,50   |

## Hirdetmények díja:

6 hasábos petítisor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr. Nyit-tér sora 15 kr.

## Bécs, május 30.

(a.) Mit utolsó cikkünkben jósltunk volt, ma valóban megtörtént. A bíró dalmi tanács több napi elég heves vitái után, a német többség által elfogadott felirat ma ő felsége elé hozott, ki a képviselőház elnökét kegyteljesen fogadta ugyan, de válaszában határozottan a miniszterium politikája mellett nyilatkozott. Ezzel a kormány ellen irányuló felirat sorsa eldőlt. A válasz nem is lehetett más. A német párt épen oly tulzó álláspontot foglal el a kiegyezés kérdésében, mint hajdan Schwerling s miután ő felsége még nem engedheti, hogy minden kiegyezési kísérlet már a priori csak is azért, mert a kormánytól indul ki, elíteltessék, miután ő felsége, mint ki a pártszenvédélyektől el nem homályosított szemekkel nézi az ügyek folyamát, a kiegyezés s a nemzetiség-k közötti béke és egyetértés helyreállításának, a jogos igények kielégítésének szükségét lát van hatva, a felíratra mást nem feltehet, mint azt, hogy a birodalmi tanács többsége részéről a Hohenwarth-kormány ellen intézett s ez alkalommal jogszerű alapot nélkülöző támadást visszautasítja.

Hohenwarth gróf még eddig nem tett egyebet, mint némi megállapodásokra jutott a lengyelekkel, s nekik a birodalmi tanács által teendő bizonyos engedményeket helyezett kilátásba. Alkudozott velök s alkudójának eredményét az alkotmány-szerű legizlatív tényezők elé hozta; hatet szik, jóváhagyhatják, ha nem, elvethetik azt. Hogy a kilátásba helyezett engedmények nem olyanok, melyek a központi törvényhozás és kormány tekintélyét meggyöngyíthetnék, arról kellő tanúságot tesz azon körülmény, mely szerint a reichsrath többsége késznek nyilatkozott a lengyeleknek még nagyobb concessiókat tenni, mint minőket Hohenwarth ur ajánlott, ha őt azaz a reichsrath többségét, Hohenwarth gróf ellen támogatják. A lengyelekkel való alkudozások s az elért megállapodások tehát sehogy sem indokolják a reichsrathi többség szenvedélyes támadását a mostani miniszterium ellen.

Nem is annyira ezen tevékenységet, mint inkább közvetlenül a csehekkel kezdett alkudozásokat perhorrescálja a szóban forgó felirat. A cseheket oly ellenségnek nevezi, mely egyenesen Ausztria romlására tör, melylyel tehát szóba sem szabad állani senkinek anélkül, hogy a birodalom elleni merényletek bünrészesévé netenné magát. A felírat szerint a csehek csak új bátorságot merítenek, ha valaki kísérletet tesz kibékítésükre s minden jó szó csak az ellenállás további folytatására serkenti őket. Hohenwarth gróf ezen állítólagos hibát csakugyan elkövette. Előbb maga, később Schaffle kereskedelmi miniszter utján a cseh pártvezérekkel érintkezésbe lépett s őket a jelen birodalmi alkotmány alapján a teendő engedmények utján megnyerni iparkodott. Mindenki, ki elfogulatlanul nézi az ügyet s tiszta óhaját táplál Ausztria további létele iránt, Hohenwarth grófnak ezen lépését nem bűnül, hanem érdemül fogja felróni. Ahol viszály van s a viszály megszűnése mindkét félnek érdekében áll, ott multhatlanul szükséges, hogy valamelyik fél közeledjék a másikhoz. Miután a hegy nem jött Mohamedhez, Mohamed ment a hegyhez, miután a csehek az első közeledési lépését megtenni nem akarják, Hohenwarth gróf tette meg azt, eredménytelenül ugyan, de ha jó akarata hasonló jó akaratra nem talál, az kétségtelen marad, hogy ő nem esett elődeinek hibáiba, kik mindig arra számítottak, hogy a nemzetiségek feltétlenül megfognak előttök hódolni s ridegségek által a bajt tulságosan elmergesíték.

A reichsrath német többsége hibának, bűnnek tekintheti a mai osztrák kormány ezen kiegyezési kísérleteit, de nevéstésé teszi magát, ha azt kívánja, hogy a fejedelem, kinek szükségképen első és főgondoskodási tárgyát népeinek egyetértése képezi, szintén így ítéljen felette. Uralkodói kötelességeinek elseje épen abban áll, hogy kibékítőleg, engesztelőleg hasson mindenfelé, hogy ő, ki a köznap szenvédélyek hullámaiktól nem érintett polezon áll, minden irányba kinyújtsa atyai és fejedelmi bekeosztó kezét s így a közügy, az államélet belső bajait lehetőleg hamar gyógyítani iparkodjék. A fejedelmi válasz első következménye kétségkívül az lesz, hogy a Hohenwarth kormány folytatni fogja amaz utat, melyen eddig haladt, s noha a birodalmi tanács nem egy akadályt fogtervei elé vetni, azon tudat, hogy az uralkodó bizalma kíséri, mindig előbbre viendi őt. A reichsrath valószínűleg azzal fogja magát megboszulni, hogy a galicziai kiegyezésről szóló törvényjavaslatot elvetendi. Ezen kisszerű bosszu azonban Ausztria népeit felvilágosítandja ama politikai rövidlátóságról, melylyel mai képvisellete sújtva van, s ha a kormány azt feloszlata s a népek belátására appellálna, ugy ezen felhívásnak bizonyára kedvező sikereleszen.

Bécs, május 31. A „N. Fr. Pr.“ egy vezércikkben írja: Rendszabályok és nem férfiak keltenek; abszolutismus, vagy parlamentkormányzat; ami e kettő közt van nem érdemli meg az elsőködest és áldozatot, melyek nélkül egy pártharc sem képzelhető. A nagy létezési kérdés a majoritás feliratának elvetésével határozottan retrospektív politikára mutat.

Az alkotmánypárt gondol arra, hogy jól rendezett védelmi állásába vonuljon vissza, hogy a támadást eredményesen megkezdhesse. A miniszterium a maga nézeteit a parlamenttel vagy anélkül is kiviszi. A cabinet jelenlegi csatározásai előjátékát képezik a tartománygyűlésekben való nagy hadjáratoknak. A felírat mozgalom eltévesztette célját.

A képviselőknak folytatniok kell az ellenállást a tartománygyűlésekben, melyeket a reichsrathban kedvezőtlen körülmények közt meg kellé szakítaniok. — A „Tagblatt“ szerint a képviselőház a miniszter elbocsátását kérte; ez azonban megtagadtatott. E lap szerint a háznak oda kell törekednie, hogy a miniszterek maguktól közösjenek le; amit vezetett lap szerint a budget megtagadása által érhetnek el.

A felíratot 93 személy írta alá, ugy, hogy a ház saját tagjai által is cserben lenne hagyva; és ezenkívül nem is ért el egyebet. Ha a képviselők birnak feladatuk és méltóságuk tudatával, ugy a koronához való sikertelen hivatkozás után, azt arra kell bírniok, hogy a népre hivatkozzék.

A „Tagespresse“ kérdi: Mit akarta követekháza a felíratral? — S e lap azt feleli, hogy semmit.

A „Morgenpost“ írja: A korona és képviselőház között nem létezik surlódás, hanem a miniszterium és parlament között.

A háznak félelem és szenvédély nélkül kell határoznia. A szélső baloldal még nem mondá ki végső szavát. Alkalmasint Ausztriában is nem sokára lesznek német deklarások.

A „Vaterland“ a felíratot gyermekes tüntetésnek mondja. A „Vorstadt Ztg.“ a cseheknek barátságos fogadtatást vándikál, mivel azok a kormánytól a reichsrath megbuktatását várják.

Ha ezen cél el nem leendő érve, a csehek leteendik az álarcot, tulzó követeléseikkel felhagynak; s ez leendő a hohewart-miniszterium utolsó órája.

A pénteki reichsrath-ülés dönthet a maga és az alkotmány jövője felett.

Az „Oest. Journal“ nem helyez fontosságot a felíratra. Oda int, hogy a felírat elvetését ne vegyék további működés alapjául, minthogy ő felsége válasza előrelátható volt, és a korona ragaszkodik az alkotmányos rendhez és viszonyokhoz.

## Arad június 1.

Párisban a rend uralg, amint ez annak idejében Varsóban is volt, midőn az orosz tbnok azon híressé vált jelentést küldé a czárhoz: „L'ordre regne a Varsovie.“ A rend pártja, a győzelmes nemzeti-kormány körlelhetlen szigort fejt ki. A gyanus elemek lefegyverzése ellenállás nélkül foly. A commune-lázadás vezéreinek nagy része részint

főbelövetett, részint biztos őrizet alatt van. Mindennek dacára a versaillesi nemzetgyűlés többségének reactionarius dühe nem ismer határokat, s a szabadságnak oly korlátozásaira gondolnak, mely a császári empire korszakára emlékeztet.

Jellemző eset, hogy a bonapartisták két főharczoa Granier de Cassagnac, az apa és a fia két helyen polgármesterekké választattak. Egyáltalában a császári propaganda a sik földön nagy előmeneteleket tesz.

A legitimisták is folytonosan agítálnak a Bourbonok visszahelyezése mellett, kikétsaik azonban nem a legkedvezőbbben állnak, bár állítólag maga Changarnier állott a legitimistikus propaganda élére. A „L'Un. Br.“, mely különben legitimista lap, őszintén bevallja, hogy Franciaországban jelenleg a monarchiának nincs jövője. A jó hazafiaknak előlegesen a köztársaság védelmére kell csoportosulniok, és ha ez csakugyan fennállhat, akkor a monarchistáknak fel kellene eszményképeiket a haza oltárán áldozniok.

Hogy Páris utcáin a végkiűdelem mily ember-telen dühvel és fel nem fogható elkeseredéssel vivatott mindkét részről, azt a naponta jövő tudósítások, melyek fontosabbjait olvasóink alább találják, részletesen leírják. A párisi diplomatiail testület volt kénytelen magát közbevetni, hogy a versaillesi soldaterna kegyetlenségének némi határ szabassék. Az idegen követek őszöntésére Thiers utasította a Párisban parancsnokoló tábornokokat, hogy a csapatok bosszúvágyát fékezzék, különben a megszárlás Párisban sohasem fog véget érni. Legújabbban ismét a commune két ismertebb tagja veszett el. Delescluse, ki előbb a tollat, később pedig mint a commune dictatora a kardot — és pedig az újabb hírek szerint valódi hősiességgel — forgatta, tegnapelőtt holtan találtatott az utcán. Kivüle még Frankel Leo budai születésű commune-tag, a famosus gyülekezetnek egyetlen nem francia, hanem magyar tagja f. h. 25-án somás uton főbe lövettet. A versaillesiak összesen 25,000 foglyot ejtettek. Mint Londonból távirják, a kormányhű seregek összes veszteségei holtakban és sebesültekben 1200 embernél többre nem mennek. Az ejtett foglyok közt sok nő van, kik közül a legtöbb valódi bestiává fajult. Az egyik Versaillesbe kísértetése alkalmával kísérte vezetőjét, a kapitányt agyonlőtte.

A versaillesi nemzetgyűlés máj. 29-ki ülésén a Metz capitulációjára vonatkozó kérvény került tárgyalás alá. Changarnier felhozá azon tényeket, melyek a hadseregnek Metzbe való visszavonulását megelőzők, és a főparancsnoknak határozatlanságot és idővesztetést vet szemére, minek következtében a teljes bekerítettetés lehetségesítették. Az éhség kényszeríté a hadsereget a télenségre. Changarnier mondja továbbá, hogy ő az okt. 24-én tartott haditanács határozatait folytán mint parlamentár küldetett ki, hogy az Algirba elvonulhatást eszközölje ki Frigyes Károly, a Versaillesből kapott utasítás szerint felajánl egy zászlóaljnak, bármily kedvező feltételek mellett leendő szabad elvonulhatását Algirba, ami nem fogadtatott el. Changarnier végül hozzá teszi, hogy Bazaine nem volt szerencsés, és Metzből elvonulása sem rendszerezésen sem önként nem történt, és kéri végül a kamrát, hogy ne halmazza el gyűlöletes gyanúsításokkal azon férfiakat, kik híres tábornokok voltak.

Thiers örömmel látja Changarnier-t a hadjárat védői közt, és hozzá teszi, hogy ő részéről csatlakozik a maga Bazaine által kért vizsgálóbizottság eszméjéhez, és a határozást e részben a souverain nemzetgyűlésnek engedi át. Leendő hadügyminiszter mondja, miszerint a törvényvilágosan rendeli, hogy minden hadtest-parancsnok, ki egy erőstett helyet át ad, haditörvényszék elé állíttassék. Kijelenti, hogy ő, mint hadügyminiszter, teljesítendő kötelességét a Metz, Sedan és a többi capitulációkra vonatkozólag. Néhány ezzel ellentétes vélemény-nyilvánítás után a kamra áttér a napirendre.

Audiffert-Pasquier, ki a kamrát emlékezteti, hogy nem teljes, miután még 114 potválasztás szükséges, mondja, — szükséges, miszerint a kamra határozottan nyilatkozzék a párisi borzasztó események tanai és eredete ellen, és ki jelentse, miszerint az egyetértés — a népképviselők és azon jeles férfú közt, ki a nemzetgyűlés által ráruházott hatalmat oly jól tudta használni, — teljes.

Trochu kéri, hogy azon indítvány, mely szerint a nemzeti önvédelmi kormány tagjai vád alá volnának helyezendők, — tekintetbe vétessék.

Az „Etoile belge“ egy máj. 30-diki távirata szerint Picard és Jules Favre beadták volna lemondásukat.

A vizsgálatok az elfogott Assy és társai ellen, folyamatban vannak. Állítólag bizonyítékok vannak arra, hogy Assy, a részteljes márciusi katastropha létrehozója a bonapartisták zsoldjában lett volna akkor is, mint azelőtt.

A Párisból, máj. 29-ről érkező levelek meg-erősítik, hogy ott teljes béke uralg és a lakosság visszatér foglalatosságaihoz.

Daudet Alfons a versaillesi Soir közlelbbi számában érdekes rajzot nyújt a párisi commune némely nevezetesebb tagjairól, amint a „Madrid“ kávéházban ismerni tanulta őket, hol rendesen össze szoktak gyűlni, mielőtt a márczius 18-diki forradalom európai hír-nevet nem kölcsönzött nekik.

Kávéház — írja Daudet — a citébeli irodai s művészeti kontárok főhadiszállása volt. Egy hírlap, vagy regény megjelenése, egy-egy kis páruj a st.-oueni szigeten bőséges lőre-ontással, ezek képezték a hely legfőbb napi eseményeit. Politikáról edes keveset lehetett hallani, noha épen a commune mostani celebritásai voltak a kávéház legszorgalmasabb látogatói, e fiatal emberek közül azonban bármí is inkább nézett ki, mint dictator s amint látszott, ily állomás után nem is sávárogtak.

Valles absinthéját szörpölve fecsegett, nevetett s vizsgálódott mindenfelé, ha nem csíphet-e valahol egy-egy típust „Les Refractaires“ című könyvébe. Neki volt tehetség, de hiányzott nála a szellem rugganyossága és képzelő tehetsége s így szótára nagyon korlátozott volt, a „lobogó, rongy szurony“ szavak igen gyakran fordultak elő műveiben, hogy csillogtassák phrásisait. E mellett gunyos nevetéssel és epés szemekkel birt, mint oly ember, kinek gyermekkorá boldogtalanul folyt le és a ki neheztel az emberiségre, mivel míg gyermek volt, atyja ócska kaput-rokkijából készített nevéstéses ruhában kellett járnia.

Mindjárt Valles mellett szokott ülni Courbet, egy conventionalis paraszt, góg és sőtől befűfedve. Vermorel egy hosszú szikár ifjú cwickerrel, rendesen legelső munkájának néhány kötetével jelent meg hóna alatt, melyeket boldog boldogtalanok osztogatott. Paschal Grousset, e gonddal fodrozott dandy, azon sajnálatra méltó adománnyal, melyet írásban és társalgásban könyvedségnek neveznek, novellákat, korrajzokat és tudományos cikkekot írt a Figaroba s főfő vágya volt mindig, minél nagyobb lármát csapni a világban.

Ott lehetett továbbá családloinak közepette látni Delescluzet, a „demokratia Hadji-Stawros-át“, a mint épen Cayenneből visszatért. Finom és izomteltjes, az arabs ménéhez hasonló alkattal, lázas taglejtéseivel, fanatikus kék szemével, Abd-el-Kader egyik csapatvezérére emlékeztetett engemet, a kivel Algirban ismerkedtem meg. Végre midőn Rochefort megindította a „Marseillais-et“, a kávéházat tanuló ifjuság özönlötte el, mindannyian rögtönzött journalisták, republikánus pedansok St. Just-nyakkendőkkel és Robespierremellényekkel. — Ezek azon emberek — kiált fel végül Daudet — kik az utóbbi Franciaországot vezetni kísérelték meg!

## Országgyűlési tudósítás.

Pest, május 31.

(Sz. X.) Elnök: Somssich Pál délelőtt 9 óra után nyitja meg a képviselőház mai ülést.

Napirend: A gümbris-gácsországi vasutépítési tervjavaslat. — A kérvényi bizottság jelentésének tárgyalása.

A kormány részéről jelen van: Goro-vé István, dr. Pauler Tivadar, Tóth Vilmos, Szilávy József, gróf Andrássy Gyula, br. Wenckheim Béla, gr. Pejacscevitcs.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesített.

Elnöki előterjesztések után

Csiky Sándor a mult időszakk alatt a pénzügyérhez intézett interpellációra, újból feleletre szólítja a minisztert.

Almássy Sándor hasonlólag a közlekedésügyért szólítja erre fel.

Gorove István: azzal felel, hogy ő elrendelte, miszerint a hazai államvasutaknál csak magyar születésű egyének alkalmaztassanak és hogy az ügykezelés magyar nyelven vitessék. E rendelet pedig szigoruan végrehajtatik.

Almássy Sándor nincs a válaszzsal megelégedve, mert ő nem azt kívánja, hogy a hivatalnokok csak magyarországi születésűek legyenek, hanem hogy azok a magyar nyelvet tökéletesen bírják. A kérdést napirendre kívánja kitüntetni.

A ház a miniszteri választ tudomásul veszi. Tóth Vilmos Horn Edénok az ünnepekben munka szabad gyagorolhatása miatti interpellációjára felelvén, kinyilatkoztatja: hogy mindig a törvény értelmében határozand, ha ily concret eset hozzá feljelentetik.

Horn Ede megnyugszik a nyert válaszzsal.

A ház ezt tudomásul veszi.

Napirend folytán tárgyaltatott: Az osztályok előadóiól alakult központi bizottság jelentése az első magyar gácsországi vasut kiépítésére vo-



natkozó 1869-ik évi VI-ik t. cz. sz. azzal becikkelyezett engedély-okmány némely határozatainak módosításáról szóló tervjavaslat tárgyában.

A közlekedési miniszternek a törvényjavaslatához csatolt előterjesztéséből a központi bizottság meggyőződött arról, hogy a törvényjavaslat elfogadása nemcsak nem veszélyeztet, de sőt előmozdítja azon cél elérését, mely végett az 1869. VI. t. cz. alkotott. Ennélfogva a törvényjavaslatot általánosságban elfogadásra ajánlja a képviselőháznak.

Simon yi Ernő felszólítja az előadót, hogy a jelentés döntő argumentumát, mely így szól: „hogy a tervjavaslat elfogadása nemcsak nem veszélyeztet, de sőt előmozdítja azon cél elérését, mely végett az 1869. VI. t. cz. alkotott;” — magyarázza meg.

Szilágyi Virgil előadó: utal a tervjavaslat-hoz mellékelte okmányokra, melyek a szóban forgó előnyről kétségtelen bizonyosságot tesznek.

Simon yi Ernő ezekben nem találja meg a megfajtást.

Móricz Pál mutatja, hogy az előadó törekvése csak az, azelőz, hogy az ügy minél nagyobb homályba borítsa. — Constatálja, hogy a kormány az eljárása, semmi más, mint a ház-nak „részvése.”

Irányi Dániel a vasúti bizottság elnökétől felvilágosítást kér.

Korizsics László, mint a bizottság elnöke, kinyilatkoztatja, hogy az ügy másodszori tárgyalásáról szólhat csupán, mert csak akkor volt a bizottság elnöke. — Az első megállapodást azért kelle más „trast”-tal felcserélni, mert az első oly helyiláncolatot képez, melyen az építés nem lett volna egyéb, mint sisísi munka. — A bizottság azért nem küldött a helyszínerre mérnököt, mert a kormány úgy is küldött ki mérnököt, hogy az ügy megvizsgálására; pedig nincs ok, hogy a kormány ilyen szerzett állításai iránt bizalmatlansággal viseltessünk.

P. Szathmáry Károly gyanusnak tartja a vasutat, mert saját tapasztalásából tudja, hogy az illető consortium tetemes összeg által kívánt részére a journalistikát megnyerni. — Ezen vasut-személyzetek, sem honvédelmi tekintetből nem előnyös. Tiltakozik hogy ennek egy negyvenedik emelkedése helyett egy harminczad emelkedés engedélyeztessék.

Nyíry Józsa a kormány helyes eljárása mellett szól fel, visszautasítja a „részvése”-féle kifejezést.

Móricz Pál személyes ügyben szól fel, s fenntartja nyilatkozatát.

Gorove István: Midőn az ügy először került a ház elé, akkor csak általános tervek voltak szövegben; holott az ügy ily stadiuma, még igen messze áll a részletes tervtől, s így látható, hogy a kormány nem akarja a törvényhozást tévútra vezetni; mert csakis a felmerült akadályok parancsolják a tervezett emelkedés-változtatás engedélyezését. — Sajnálja, hogy felszólamlók nem olvasták el, kellő figyelemmel, az ügyben beadott jelentését; mert különben nem szólalhattak volna ily módon fel. — A kormány a legnagyobb részrehajlatlansággal járt el az ügyben.

Huszár Imre csakis Nyíry ellen polemizál, kinek beszéde tökéletesen meggyőzte, hogy a tervjavaslatot el ne fogadja, mert ennek argumentuma a lehető legerősebb védelem volt. (Derűtség.)

Szontágh Pál (csanádi) ezen vasutban csakis a lázas speculáció eredményét látja, annak minden következményeivel. — Thomen is azt állítja, hogy ezen vasut csak „részvése”-vel emelkedéssel építhetik; pedig ez csak van oly tekintély, mint Nyíry; különben Móricz szavait a magáénak vallja.

Madarász József Nyíryben csodálja, hogy jogász és technikus is így megbocsátja tévedését.

Szapáry Gyula gróf: E tervjavaslat által előnyként hármaslik reánk, hogy a vasut a kellő időben elfogadják. Kéri a közp. bizottság jelentését elfogadni.

Szilágyi Virgil szerint a kérdés itt csak az, vajjon a tervezett változtatás elfogadassék-e vagy sem; azért nem követi Szathmáry és Madarász.

A többség a közp. bizottság jelentését fogadja el a részletes vita alapjául, melynél a tervjavaslat minden lényeges módosítás nélkül lett elfogadva.

Kövezték: Az osztályok előadói közül a kult. központi bizottság jelentése a gőmöri iparvasutak hálózatának kiépítéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Az 1868. 49. és 1870. 31. törvényekkel által a gőmöri iparvasutak kiépítését elrendeltetvén, az ezen t. czikk végrehajtására irányzott törvényjavaslatnak elfogadását a bemutatott szerződésnek becikkelyezett általánosságban ajánlja a központi bizottság azon okoknál fogva, melyek a törvényjavaslatához csatolt miniszteri előterjesztésben előadottak.

A részletekre nézve azonban az állandó vasúti s pénzügyi bizottságok jelentésében kifejtett okok és körülmények alapján a központi bizottság a következő változtatásokat tartja elfogadandóknak:

A cím következőleg tétetnék: Törvényjavaslat a gőmöri iparvasutak hálózatának kiépítéséről.

Simon yi Ernő bizonyítani igyekszik, hogy a tervjavaslat a vasipar fejlesztését lehetetlenné teszi, mit a tervjavaslat 6. §-a bizonyít, mely szerint az ottani birtokosok eddigi szerződések, minden pontjaikban jóváhagyatnak és törvénybe iktatatnak.

Kerkápoly Károly: Nem az a kérdés, mely körül előtte szólt forgott; mert a kérdés csak az, vajjon a megváltozott tervjavaslat által igényelt áldozatok megfelelnek-e az elérendő célnak? — A vasut pedig megérdemli ezen áldozatot.

Szontágh Pál (gőmöri). A vasipar emelése igényli a vasutat; — mert a külföldi vasra, már csak azért sem lehet támaszkodni, mert az angol vas azonnal felemelkedik, ha a consumáló vidékek saját vasiparát aincsen.

Irányi Dániel: Az államnak csekély vasutakat szabad elvállalni, melyek országos érdekekkel bírnak, azt pedig, hogy a gőmöri vasut ily érdekű lenne, kerekben tagadja. — Csodálja, hogy a pénzügyér a szövegben forgó kérelem teljesítésére rááll, mert csak legközelebb, a fiúmei kikötő kiépítésénél határozottan megtagadja erre a folyó jövedelemből 1.100.000 frt magadását; holott itt mértőföldenként ugyancsak a folyó jövedelemből 100.000 frtot akar megadni. — Ez mindenesetre, oly eljárás, mely magyarázatot igényel. — Másrészt a vaspálya által nem is fog a forgalom emelkedni, mert a tarifa oly magas, hogy csak az fogja a pályát használni, kinek okvetlen utaznia kell; s így a pálya által a forgalom természetesen nem is fog emelkedni.

Kerkápoly Károly csak azért nem vélte a fiúmei kikötőre az egymillió frtot megadhatónak, mert ez már többet; míg a vaspálya biztosítja a költségvetésben fel van véve s így nincsen mit csodálhatni eljárásán.

A ház a tervjavaslatot a közp. bizottság szövegezésére szerint fogadja el általánosságban épügy, mint részleteiben is.

Andrássy Gyula gróf néhány szentesített tervjavaslatot mutat be, melyek kihirdetettek és a főrendekkel közöltetni fognak.

Kerkápoly Károly pénzügyér Pest városa 5 milliónyi kölcsön bélyeg-mentességéről szóló tervjavaslatát mutatja be; mert ettől van e köcsön megkötöttség feltelevé. — A pénzügyi bizottsághoz utasított.

Most még a kérvényi bizottság 43. sorjegyzéke tárgyalta, mely csupa magánkérvényeket tartalmazott és azok részint az illető szakminiszterekhez, részint a levéltárba letétetni határozattak. — Legnevezetesebb volt ezek közt Pozsony város kath. kegyuri bizottmánya, a kath. congressus statutumainak vizsautasítása iránt beadott kérvénye; melyet a bizottság tudomásul vétetni véleményezett, és ez el is fogadtatott a ház által.

Ezzel az ülés d. u. 1/2 óra szétoszlott; legközelebbi ülés holnap d. e. 9 órakor lesz.

## Felhívás magyarországi mindenrendű polgárai, egylete és működő társulataihoz.

Ha van a világon pálya, mely céljában szükség és nemes, úgy az a magyar színészet; s ha van pálya, mely tövise, mely hálátlan, mely elagott munkásainak kezébe jutalom gyanánt kol-dusbotot ad, ez is a magyar színészet.

Céljában magasztos: mert megtanít ismerni, becsülni a jót, bámulni és követni a nemes, utálni a bűnt. Megtanít előbb embernek lenni s aztán megtanít arra, hogy magyarok legyünk, hogy szeressük a hazát, melyen kívül a nagyvilág „nincsen számunkra hely.”

Céljában szükséges: mert annyi felől fenyegetett nemzetiségünknek a szép magyar nyelvünknek legfőbb oltalmazója.

Hogy e célnak megfelel, megmutatta azon közelmúlt szomorú időkben, mikor a germanizáló törekvés még édes anyai nyelvünket is le akarta törölni ajkunkról s ezért száműzte köz- és nyilvános intézeteinkből. Nem maradt meg másutt, csak a templomban s a színházban, a művészet templomában.

Az isten házában e nyelven könyörögtünk az elnyomott hazáért, — a művészet házában pedig hallottuk harsogni a férfi szót, mely biztatott, bátorított, mely nem engedte elszabadni bilincsbe vert lelkeinket, mondván:

„Élni fog még Magyarország!”

S az a színészet, mely ily magasztos célnak ily nemesen szolgált s szolgál most is, az a színészet nem biztosított munkásainak más, mint nyomort s kétségbeesést.

De ez nem maradhat így!

Egy nemzet szolgál iránt hálátlan nem lehet. Egy nemzetnek szolgáit megjutalmazni kötelessége!

Mi a nemzet nagy kötelessége... nagy tartozásból kihatottak a magunkét, midőn a debreczeni színház színészeinek nyugdíjazására az alapot letették.

De, hogy a kihatott tartozásnak elég legyen téve, ez alap, s a színészek fillére még nem elég; szükséges, hogy Magyarország mindenrendű polgára, egylete, működő társulata e célra áldozatot hozzon. Jól tudjuk mi, hogy egy-egy, mint testületek nagylelkűségére most ezerféle szent cél szentebb ügyekben hivatkoznak. De, mert az általunk képviselt, ezek közt az első sorban áll: nem félünk az elutasítástól.

Felhívjuk tehát a magyar haza minden rendű polgárát, egyletét, működő társulatát, hogy minket e nagy s magasztos cél elérésében adakozás s gyűjtés által gyámolítani méltóztassanak.

A kért gyámolítás következőleg történhetik. 1-ór Alapítással, melynek díja 100 frtnál kevesebb nem lehet.

a) Ez alapító díj — egy úgy, mint bármely más adomány — más célra, mint a debreczeni színház tagjainak nyugdíjazására — nem fordítható.

b) Az illető néven tett alapítvány, czimén kezeltetik s az alapító neve ezek sorába örök emlékül beíratik.

2-ór. Egyszerűen, egyszersmindenkora tett adománnyal.

3-ór. A működő előadásokból befolyó jövedelmekkel. E jövedelmek szintén, az illető társulat néven tett alapítvány czimén fognak kezelteni.

Minden adomány, alapító díj, s működő előadásból befolyó jövedelem pedig —

Varga Lajoshoz —

mint a debreczeni állandó színház nyugdíjintézet választmányának elnökéhez — Debreczenbe intézendő.

Ime, ezek azon módok, melyek szerint a szent célzál szemben, Magyarország polgárai, egyletei s működő társulatai jótékonyágukat gyakorolhatják.

Meg vagyunk győződve, hogy szavunk nem lesz kiáltó az a pusztában s a debreczeni színház

nyugdíjintézete nem sokára oly helyzetben lesz, hogy a nemzet elaggott napszámosságainak végső napjaira nyugalmat s enyhét biztosíthat.

Kelt a debreczeni állandó színház nyugdíjintézeti választmányának 1871. évi apr. 28. tartott üléséből.

Bercsényi Béla Varga Lajos a nyugdíjintézeti választmány elnöke. a választmány jegyzője.

## A commune vőgnapjaiból.

Páris, máj. 27.

A „Times”-nek következőknek irnak: Ma csodálatos látvány kínálkozott nekünk; a nép ismét a sorkatonasággal fraternizált! Háromszínű zászlókkal és kokárdákkal disztive sietnek a férfiak, ha az allarmjel hangzik, hogy a csapatokkal alázadók leverésére egyesüljenek. Mily fordulat! A Victoire-téren a katonákat örömszájjal s szerencsekívánatokkal fogadják, s a tömeg, mely az ablakokból kinézett, nagy rokonszenvvel üdvözölte őket. Egy tiszt figyelmeztette katonáit, hogy vigyázzanak, mert az ablakokból lehetnek reájok. De egy polgár így kiáltott: „Ne féljen ön, e városrészen egy lövés sem fog önnre esni!” De már az Aboukir utcában megváltozott a jelenet. Előtűnik mintegy 150 ölnyre jól megszállott torlasz emelkedik; felette a piros zászló leng. A sorkatonák előrenyomulnak, az összeütközés ki nem maradhat, ha csak a pirosak nem futnak. Helyükön maradnak, mindenki „qui vive”-et kiált. Egy csoport gyermek, nő, nem küzd tolu előre, mintha tüzijátékkal és bengáliai fénnyel új melodráma kerülne színre, nem pedig halált szóró löcsővek pillantanának ki minden szegletből. A küzdelem megkezdődik, a tömeg szétröpl, senki sem látható, még a küzdők sem, a földön hevernek kövek, hordók, ablakok és házzsárguletek mögött elrejtve.

A házakban a lakosok az ablakoktól távol maradnak, mert a golyók mindenfelé repülnek. Egy percczel a harc kezdete előtt egy öreg hölgy kosarával kezében nyugodtan végigment az utcán s a torlaszon az utcaszélelőn levő küzdőket mustrálta. Ekkor óvjel hangzik, a nő elszalad, a tér üres. A sorkatonák megkezdik a csatát, az utcaszélelőn álló törzstiszt vezérli őket. Egyik kezében Páris tervrajza, másikában egy bot van. Egy katoná előre lép, oly kevéssé mint csak lehet teszi ki magát az ellenségnek, a torlasz ellen tüzel, azután gyorsan földre veti magát, hogy újból megtöltsé fegyverét. E közben helyét már más foglalta el. Noha ily módon csak alig 20 ember vehet részt a küzdelemben, a tűz mégis elég heves, mert gyorsan lönek.

A pirosak gyorsan válaszolnak, golyóik az utcán lefelé sivatnak, a kiálló házakba ütköznek, s visszapatannak. A nézők szorosan a csapatok mögé tolnak. A pirosak mellett állani veszélyes lenne, mert azonnal fegyvert nyomának kezükbe s a torlaszra kell lépniük, akár akarjuk, akár nem. Vagy lövünk vagy tübe lövünk. De a sorkatonák az ilyen önkénteseket nem igen szeretik.

A sorkatonák sikerei nem igen jelentékenyek voltak. Nehéz is volt, oly emberekre löni, kik fölépített torlaszok mögött kitűnően védve voltak. A tisztek türelmetlenek lettek. Ekkor a parancsnok, ki mindig biztos menhelyén maradt, elrendelte, hogy néhány ember a házak hosszában csendesen előre törjön s a szögletházakat megszállják, míg a többieknek gyorsan két torlaszt kelle emelniük. Darab ideig csak a lépések zaja hallatszott. De csakhamar az ablaktáblák pattogtak, lövészek szölgtek, a sorkatonák a szögletházakat megszállták s a tüzelést megújított. Nehezebb volt a torlaszi fölépíteni, mert a pirosak szakadatlanul löttek, de roszul löttek s senkit sem találtak. A népi sorkatonaságot mindenben támogatta, köveket hozott s a katonák nyugodtan és gyorsan dolgoztak. Mindinkább közeledtek a lázadóknak, mert a torlaszokat előretolták s védelmük alatt folyton új könnyű védműveket emeltek.

Ezen tudósítás befejeztekor a harc még nem ért véget. Kiemelendő a csapatok kitűnően katonai, nyugodt magatartása. Pontosan tették meg kötelességüket, a nélkül, hogy a veszélytől visszariadnának, ott hol kelle, s nem exponáltak magukat ott, hol az szükségleten lett volna.

Gyula, május 30.

Ma délután fél egy órakor megkondukt a vészharang, — hirdetvén egy pusztító elem kiütését. — Városunk egyik részén az ugynevezett „Kecskezug” utcában egy földmivessel menyegzőt ünnepeltek, — midőn a vőlegény szíve gyémántjával a szülői háztól el Aradra távozanók voltak, egyik vőfény a kocsirol véletlenül a kisdő ház eresze felé irányozva, az ünnepély dicőösítésére egy lövést tett; nem is gondolt arra, hogy abból még komolyabb dolog is fejlődhetik ki, — tovább hajtottak.

A lövés után mintegy 20 percel később, — a honmaradtak feje felett a szerény lakoscska nádfelelét a körülhatárolt pusztító lángok emészték. — Mire a közel lakó szomszédok összeszaladtak, és tüzoltó egyletünk buzgó tagjai a vész helyére értek, — már többé ama lakoscska, mely oly hosszú évek során át barátságos menhelyül szolgált, az így is eléggé korlátozott anyagi körülmények között élő családnak, földig leégett. — Azonban hála a gondviselésnek, hogy dacára az épen akkor dühöngött szélnek az ily könnyelműséggel párosult vigyázatlanságnak több szomszédok lakásai és gazdasági épületei áldozatul nem estek.

Gyula városában piros pünkösöd 3-mad napját az összes lakosság már körülbelül mintegy 90 éve a jégelverés ellen ünnepli. Ma azonban délután 5 órakor mégis meglátogatta városunkat egy jég-eső, — mely nem jelentéktelen kárt okozott.

Ennekelőtte 3 héttel már általános beszédtergya volt, hogy városunkat Follinus ur színtársulata, mint a múlt évben, úgy az idén is meglátogatja, sőt egyesek, mint bizonyost is állítják, hogy május 20-án már körülünkben lesznek, de még eddig meg nem érkeztek.

Patrubány Ferenc,

## Táviratok.

Berlin, május 31. A „Nord. Ztg.” egy vezércikke éles szavakkal gyanúsítja a birodalmi gyűlés magatartását a birodalmi kormányval, illetőleg Bismarckkal szemben és így végzi szavait: Ha az intéző-szóra nem halgatnak, a birodalmi kormány kénytelen lesz bebizonyítani, hogy ismeri a helyzet komolyságát és ismeri kötelességét. — Moltke utazásának Elsass és Lotharingiába új határerősítés aczélja. Az új terv szerint Strasbourg nyílt város lenne.

Brüssel, május 30. (A senatus ülése.) A külügyminiszter egy interpellációra felelve, mondja, hogy a kormány, mely Victor Hugonak nyilatkozatát az ország érdekeivel ellentézőnek tartja, elhatározta, hogy Victor Hugonak Belgiumot azonnal el kell hagynia s a király a kormány határozatát jóvá is hagyta. — Az „Etoile Belge” hírlík, hogy Favre és Picard lemondottak.

Versailles, május 29. A lázadók nagy része, mely Vincennes felé szorított, megadta magát. Számos foglyot hoznak Versaillesbe. Clinchant tábornok hadosztálya ma visszatért.

Flórencz, május 30. Azon franczia ellen nekültek kik kellőképp nem tudják magukat igazolni, szigorú rendszabályok alkalmaztatnak.

Versailles, május 30. A bonaparte-uralomnak visszaállítására irányult törekvések — mindenfelől érkező hírek szerint — nagyon is észlelhetők. Klerikális színezetű ügynökök keresik fel az ország népességét, azt igyekezvén vele elhitetni, hogy az országot oly súlyosan látogató nyomor egyedül a hitetlen párisiak műve, — nem pedig a francziák szerencsétlen császáráé. — A seregnek legnagyobb része mintegy 100 lövegvel ide visszarendeltetett, hogy rendkívüli fáradalmi után magát kipihenhesse.

Konstantinápoly, május 30. A Porta és az egyiptomi alkirály közt lévő egyenlenségtől szárnyaló valamennyi hír alyaptalan.

## Légujabb.

Versailles, máj. 30. Kabinetváltásról a lapok hírei mellett sem hallható még semmi bizonyos; különösen a külügyminiszteriumban történhető változásról még szó sincsen. A Vincennes erődbe menekült felkelők közt, kik kegyelemre megadták magukat, van tizenöt commune-tag is.

Versailles, május 31. A nemzetgyűlésben Trochu a melle t szölgte fel, hogy a nemz. honv. kormány eljárásának megvizsgálására vonatkozó indítvány tekintetbe vételessék. A hadsereg — ugymond — nem oka az országot ért szerencsétlenségnek, de oka maga az ország, mely két csapás, az angol fenyezés, és az olasz romlottság alatt szenved. A nemzetgyűlés az indítványt tekintetbe venni határozza P card erre a szeptember 4-iki kormány védelmére kelvén, így szól: Eme férfiak nem akarták a harcot, s nem is vádolták tők usurpációval, mivel csak egy üresen maradt helyet foglaltak el, melyet betölteni senki sem bírt elég bátorsággal. Végül egyetértésre hívja fel a képviselőket, hogy az ország szilárdra és szabaddá tétessék.

Versailles, máj. 30. A nemzetgyűlés által megszavazott általános imategnapelőtt tartatott meg az itteni székes-egyházban. Thiers, a miniszterek, Grévy, a képviselők nagy része s az itteni polg. és katonai hatóságok tagjai jelen voltak. — A párisi zálogház és a Chatelet érintetlenül áll.

Konstantinápoly, máj. 31. Egyiptom viszonya a portához ismét roszra fordult. A porta követeléseit tulzoltak. A khedive, ki harczra is kész, egyelőre Angliához fordult, hogy lépjen közbe.

Bécs, máj. 31. Képviselői körökben hírlík, hogy az alkotmánypárt, a nagyföldbirtokosok kivételével, a budgettárgyalás elnapolását fogja indítványozni. Mandatum letevéről nincs semmi szó.

Zágráb, máj. 31. Verőcze és Turópolya vál. kerületekben nemzetiék gyűztek; ott Koiring orvos, itt Magenheim földmivél.

Konstantinápoly, máj. 31. A külügyminiszterium osztályfőnöke Ohannes effendi már elutazott, hogy a csárának az Osmanli-rend gyémánt jelvényét s a minisztereknek a megfelelő rendjeleket megvigye.

München, május 31. Egy német püspöknek a hívőkhez intézett pásztori levele azon tudománys irányt fejtgeti, mely a kath. theológiában a kath. hittől össze nem fér, s mely egyedül oka annak, hogy a zsinat határozatai ellenállásra talál. A pásztori levél sajnálkozik a pápa huzamos fogsága és megrabolatása ellen s az u. n. garantialis törvényeket nem tartja öszintéknak. — Egy német püspöki pásztori levél a papsághoz intézve, ismételve kijelenti, hogy a zsinat határozatainak ellenmondók eretnekség bűnébe esnek, tagadja továbbá, hogy az illető dogma a pápa mindenhatóságát és személyes csallhatlanságát tartalmazza s tiltakozik azellen, mintha a zsinat határozatai merénylet volnának a német birodalom alkotmánya ellen.

Brüssel, máj. 31. Az „Indép.” nem helyesi a kormány azon határozatát, mely Hugo Victort kiutasítja.



## Ujdonságok.

— Sz. kir. Arad város képviselői tisztelettel értesítjük, hogy holnap (szombaton) délután 5 órakor rendkívüli közgyűlés tartatik, melyre az abban előforduló nagy horderejű tárgyak érdekében, minél teljesebb számban megjelenni főlshóllatnak.

\* A városi főispánokra vonatkozólag — írja a „Sz. H.” — teljesen megbízható forrásból értesülünk, hogy azok a jövő június hó vége felé fognak csak kineveztetni és a szervezőgyűlések július elejére kitűzteni, miután a városokban a szükséges adatok gyűjtése és összeállítása sokkal könnyebben s így rövidebb idő alatt eszközölhető, mint a megyékben,

\* A pünkösd-hétfőn tartott kiserdői népünnep összes bevétele 810 frt 50 krt tett, kiadás volt 324 frt 90 kr, marad tiszta jövedelem 515 frt 60 kr.

\* A Karagorgyevits Sándor herceg és társai bünperében Pesten tegnapi 9 órakor kezdte meg a m. kir. legfőbb ítélőszék tárgyalását. Elnök: Bónis Sámuel; bírák: Popovics Márk, Szutsits Károly, Mihályi Gábor, Blaskovics Kálmán, Osztrovsky József (előadó), Ferenczy János és Herczeg Sándor. A tárgyalás több napra fog terjedni a perokmányok nagy halmaza miatt, s az ítélet szombat előtt aligha ki fog mondani, melyet annak idejében közölni fogunk.

\* Smetoff grófné, az évek előtt nálunk is megfordult kalandornő, Pesten ismét gyűjtöget. Tegnap — írja a „M. U.” — hivatalosan figyelmeztették a pestvárosi főkapitányt, hogy ez ismét kalandornő Budán házról házra jár, egy egész hangjegyesomagot cipelve magával, és azon ürügy alatt, hogy ezt a bazár választmányából és a bazár javára teszi, szép összegeket csalva ki oly jámboroktól, kik ez asszonysággal még nem voltak szerencsések ismeretséget köthetni. Természetes, hogy ily megbízást senkitől nem nyert és csupán saját magának gyűjtöget. Mindenesetre nagy gyámoltalanságra mutat, hogy a kapitányság ez iparvogali üzemeknek egyszer mindenkorra elejét venni nem tudja.

\* A flórenczi egyetem hallgatói — négyen kivételével — igen szép levelet intéztek a német egyetemi tanulókhöz, kik a „harczban fegyverrel, a békében észszel küzdöttek az igazságért.” „Titeket, mondja a levél, nem tett itassák a győzelem, ti letettétek a fegyvert s azonnal megint a tollat fogátok, hogy az okosságért és lelkiismereti szabadságért küzdjétek,” midőn t. i. a Döllinger-féle mozgalomhoz csatlakoztak. E bátor egyházi férfiakról pedig így szólnak: „A ti Döllingertek törté az első részt, ti köröseregletétek, — köszönjük nektek ezt: fogadjatok minket is társaitokul!” A levél vége így szól: „A pápa főhírást intézett hozzánk, az olasz ifjúsághoz. Im, mi azzal feleltünk, hogy titeket, kik harczra kéltek, üdvözlünk; s mi bízditunk benneteket, hogy a harczot végig megálljátok, ismételve lekövük magunkat a polgárisadás, a haladás üdvének. Vegyétek üdvözlét, készsörítését tanuló-társaitoknak!”

\* A processiók kérdéséhez. Kaposvárról május 27-ről írják: Somogy megye szekvárszámban, Kaposvárról, hol az értelmiség oly szép számmal van képviselve, miként azzal kevés ily kis város dicsekedhetik, történt azon gyönyörűség, hogy a községi iskolások elnöke be-megy a községi iskolába és azon osztályokban, hol a korszellemmel haladó tanítók (t) talált, a tanítványok jelenlétében kezéveli hadonázás és egyéb ily fenyegető jelek közt megparancsolta a tanító-nak, hogy ezután a tanítványokat a processiókra és másokra elvezessék és a mely tanítvány ezt elmulasztaná, vagy későn érkezne, azt írgalom nélkül megbüntessék, kijelentvén egyuttal, hogy a tanítók megjelenése fölött ő maga fog fellépni! Példaképen fölhozta a helybeli állami gymnasiumot, hol a tanárok és tanuló a keresztyán napokból egyet sem mulasztottak el, a vallási szertartásokon mindig megjelentek. Ezen a tanítók compromittálási eset nem csak a községi iskolákról szóló törvénybe ütközik, de annyival is inkább jogtalan volt az elnöktől, mert még maig sincs megvátoztatva a községi iskolásoknak mult évi május hó 8-iki ülésének azon határozata, mely azt rendeli hogy a tanítók a körmeneti napokban is tartoznak tanítani és azokra a tanítványokat elvezetui nem fogják, miután a növendékek a forró nap miatti kihevülés — viz-ital — s egyéb veszélyes meghűléseknek levén kitéve, csak is azon tanulóknak az iskolából elmaradása leendő igazolt, kik szüleikkel mennek a körmenetre és ezt a tanítónak előre bejelentik.

\* Fölhívás a cs. kir. bécsi hadmérnök-apródi iskolába való belépésre. A hivatalos lap a cs. kir. közös hadügyminiszter a következők felhívást teszi közzé: Oly polgári osztálybeli ifjak, akik valamely főre-áliskolát sikerrel végeztek, vagy azt még a folyó évben bevégezték, s hadmérnök tiszté való kiképzetésre törekcsenek, a cs. kir. hadmérnök-csapatba való megelőzőt belépés és sikerrel letett fölveteli vizsgálat után fölvetethetnek a hadmérnök-hadap-rod-iskola számára való előkészítési tanfolyamra. Ezen iskola látogatói a hadmérnöki és hadi tudományokat a műtani katonai akademiánál hallgatják, az előbbieket ugyanazon terjedelemben mint valamely műegyetemnél. A növendékek ez által képesítettek a hadmérnök-apródi (tiszt) vizsgálat letételére, eshetőség annak idejében a felsőbb hadmérnöki tanfolyamra való emelkedésre. Azon jelöltek, kik a 17-ik életévet elérték, sikerrel letett fölveteli vizsgálat után besoroztatnak, s fiatalabbak mint csapatnövendékek ajánlatnak s a kinstári élelmezésben vétetnek át. Az oktatásból eredő összes költség a katonai kinstár által viseltetik. A hadapródiskola II-ik évfolyamának bevégezése és sikerrel letett zárvizsgálat után következik a hadmérnökapród, illetőleg tiszt helyettesé való kineveztetés. A fölveteli vizsgálat ma-

gában foglalja a teljes főreáliskola főtárgyait s mindegyik hadmérnökezed vagy önállóság kirendelt zászlóaljparancsnokságnál, Bécs, Krems, Olmütz, Prága, Krakkóban tétethetik le. Oly műegyetemi tanuló, kik az általános osztályt bevégezték, közvetlenül a hadapród iskola első évfolyamába léphetnek be. A besorozás a legközelebbi csapattestnél történhetik, melytől aztán a jelöltek a 2-ik hadmérnökezed 2-ik zászlóaljahoz Bécsbe küldetése fog történni. A közelebbi határozatok a cs. kir. hadsereg csapatiskolái számára kiadott utasítás IV-ik részéből az összes cs. és kir. tartalékpáncsnokságok és hadmérnökségi csapatostályoknál megtekinthetők.

\* A halálstatisztikájához. Az osztrák részében a gyermek-gyilkosság következő arányszámokat mutat. Főszám 110. 2. Ebből esik Galicziára 30. 2, Csehországra 21. 4. Morvára 16. 8, Alsó-Ausztriára 9. 6, Styriára 7. 0, Krainára 4. 4, Felső-Ausztriára 4. 0, Szileziára 3. 8, a tengermellekre és Dalmátiára egyenkint 3. 0, Bukovinára 2. 8, Tyrolra 2. 4, Karintiára 1. Salzburgra 0. 4. A népés az elítélt gyermek gyilkosok számáranyát tekintve Morvaország mutat fel legtöbb gyilkost.

\* Két amerikai arisztokrata. Két német gróf kivándorolván Amerikába, ott üzletet kezdtek, s meglehetősen megszedte magát. Egy dologgal azonban sehogy sem tudta kibékülni, és pedig azzal nem, hogy ott a cseléd is megkivánta tőlük a tiszteletet, és a súlyos büntetésre való kilátás nélkül nem lehetett őket megverni. Elhatározták tehát, hogy egy jó veszekedési mulatságra Európába rándultak, el is jöttek és Bécsbe választák ki színhelyül. A napokban ott felfogadtak egy bérkocsit, s unszolták a kocsist, hogy sebesen hajtson. A kocsis hajtott is de, nem tetszésükre, tehát jól felfofozták. — Ez nem volt elég. A kocsis még ezután sem hajtott tetszésükre. Ekkor lerántották a bakról és jól elverték. A kocsis még ezt is tűrte, hanem az amerikaiak még ezzel sem akartak megelégedni. Azt mondták a kocsisnak, hogy majd ők fogják hajtani a lovat a kocsis pedig szaladni a kocsit után. Itt aztán fölbredt az európai polgár érzérete, és kijelenté hogy: ő igen is el fog szaladni, de nem a kocsit után, hanem a rendőrséghez. Erre pedig a két amerikai nem akart rá állni, és ismét tapogattni kezdte a kocsist. Szerencsére a rendőrség hívás nélkül is megérkezett, és az urakat, kik semmi elmentállást nem tanusítottak, szépen bekísérte. — Ott aztán bevallozták, hogy ők csupán a kis veszekedés kedvéért jöttek Európába, hogy mérjük ki a „Gesindel Dienstvolk”-on kitölthessék. — Szívesen megfizették a csekély bírságpénzt, kiállták a 48 órai elzáratást, és visszautaztak Amerikába.

\* Hogy vette be magát a német orosz hadseregbe. A „Golos” kimutatása szerint az orosz hadseregben a köze-génységnek két százaléka, a felső tisztekek 2-t, a törzskari tisztekek 5-öt és a tábornokoknak 7-t százaléka németekből áll.

\* Tanszerek ingyen kiosztása népiskoláknak. A „R.-m” kimutatást közöl azon tanszerekről, melyeket a közoktatási miniszterium a lefolyt évben tanszerekkel ellátott. Közel 5000-re megye népiskolák száma, a kiosztott tanszerek pedig állanak Európa és Magyarország nagy fali abroszaiból, Magyarország kezi térképeiből; természetrajzi nagy fali táblákból, természetrajzi képekből, globusokból, számoló gépekből, fali olvasó táblákból és természet-tani eszközgyűjteményekből. A Berghaus és Gönczy fal szerkesztése mellett Justus Perthes hírneves gothai műintézetében készült térképekből és pedig Magyarország kezi térképeiből 36 ezer példány, Magyarország fali abroszából 6500, Európa fali abroszából 6000 példány osztatott szét ingyen. Ezenkívül a népiskolák számára azon kedvezmény eszközletett ki, hogy e fali abroszokat a bolti ár felén szerezhetik meg. A természetrajzi fali táblák Bopp württembergi tanár műve után magyarítottak. A gyakorlati életben működő természetrajzi erők, távirda, a gőzmozdony stb., világos nagy színes rajzok által vannak ezen táblákon előtűntetve és megjelölve. Közel 4000 példány vagyis 32,000 tábla függ ebből a népiskolák falain. Az állat-, növény- és ésvényvilágot ábrázoló természetrajzi képek Rasch G. rajzai után 80,000 táblában disztik a népiskolai szobákat. Ezenkívül 5000 magyar földteke ingyen osztatott ki, és ezenkívül kieszközöltetett, hogy a népiskolák a földtekeket a bolti ár felén kapják. A számoló gépből 4400 darab, a fali olvasó táblákból 100,000 lap küldetett szét. Ezenkívül a közoktatási miniszterium a felsőbb népiskolák számára természetrajzi eszközgyűjteményt állítottott össze, mely körülbelül 30, az egyszerűbb experimentumokra szükséges eszközökből és szerből áll, minők a delecták, electrophorok, Leydeni palacszkok, Hero-lapták, mérlegek, sőt az egyszerű mértan tanítására föld-mérési lánczok is 709 ily gyűjtemény, melynek amennyire értékét megbecsülhetjük, a vétel ár az 50 ezer forintot meghaladhatja, jött szintén az ország adományából, a felsőbb népiskolák birtokába.

Az aradi kir. e. b. váltótörvényszéknél 1871. május hó 12-én a kereskedelmi czégek jegyzékébe bejegyeztetett:

Vidovszky Károly, németül „Carl Vidovszky” czégbírló Vidovszky Károly, szücsáru-kereskedő, B.-Csabán. Békésmegyében.

Königsthal Jakab, németül „Jak. Königsthal” czégbírló Königsthal Jakab, vegyesáru-kereskedő, M.-Pécsán, Aradmegyében.

Bildhauer Cz., czégbírló Bildhauer Czeczilia, vegyesáru-kereskedő, B.-jenőben, Aradmegyében. Meghatalmazott czimvezetője Bildhauer Jakab, ki a czéget ekkép jegyezend: pp. Bildhauer Cz. Jakab.

1871. évi május 13-án.

Weinberger Lipót, németül „Leopold Weinberger”, czégbírló Weinberger Leopold, vegyesáru-kereskedő, Orosházán, Békésmegyében.

Wiltsek Antal, németül „Anton Wiltsek” czégbírló Wiltsek Antal, vegyesáru-kereskedő, Orosházán, Békésm.

Gabovits Demeter fia, németül „Demeter Gabovits Sohn” czégbírló Gabovics Sándor, vas-, fűszer- és norinbergi áruk kereskedője, Orosházán, Békésmegyében.

1881. évi május hó 15-én.

Jova Popovics czégbírló Popovits Jova, vegyesáru-kereskedő, Lugoson, Krassómegeyében.

Jamnitzky Antal, németül „Anton Jamnitzky” czégbírló Jamnitzky Antal üvegáru-kereskedő, Aradon.

1871. évi május hó 16-án

Tenner Ignátz, németül „Ignatz Tenner” czégbírló Tenner Ignátz, vegyesáru-kereskedő, Orosházán, Békésm.

Singer Henrik, németül „Henrik Singer” czégbírló Singer Henrik, vegyesáru-kereskedő, Orosházán, Békésm.

Vandlik János, németül „Johann Vandlik” czégbírló Vandlik János, vegyesáru-kereskedő, Orosházán, Békésm.

Benedik József, németül „Josef Benedik” czégbírló Benedik József, bórkereskedő, Orosházán, Békésm.

M. Randitz czégbírló Raditz Mór ruhakereskedő B.-Gyulán. Békésm.

## Beküldetett.

Adjuk következő sorokat azon eredeti irány és tartalommal, amint hozzánk beküldettek, anélkül hogy azokért felelősséget vállalnának:

„Az arad-gáji új felépített szerb templom be-szentelési, s egyszersmind ugyanaz nap tartott jó mulatságos lakzi alkalmával, több igen becses s szeretetreméltó asszonyságok, s kisasszonyok diszkoszoruk körében, az igen sok már is unalmas nemzetidudás-tánczról elkedvelenitve, megismerélni az arad-gáji szerb, de szintén városi tanodát, ugyanis abba a dísz menettel együtt bemenvén, magam is betopottam; alig szemléltük meg a tanodának négy fala csodáit, egyszer csak előttünk terem a tanító nékeserves e következő fakadással: az arad-gáji komondor kutya, még ez nap ebédemtől, vacsorára hátra maradt egy tele serpenyő bárány-paprikást, azt az iskolai katedrara elhelyezve, mert külön kamrában nem létezvén, cum appetito kenyér nélkül felemészték, a serpenyő nekünk mutogatván, az átkozott kutya nyelvükkel ki is mosták; ja, de nem is csoda, mert komondor kutya, sem ablakon, sem ajtón az iskolába be nem vándorogtak, hanem egyenesen afalon keresztül, de hogy is ne, a midőn Aradvárosa arad-gáji iskolai falon oly repedések léteznek, hogy azokon nem egy komondor kutya, hanem a legjobb karban levő egy esztendő's üsző a tanodába be is mehet, s abból kényekedve szerint a beszerzett ostar tanítással együtt ki is mehetett.

Azért kéretek meg e városnak igen tisztelt még eddig létező közgyűlését, illető Nagyságos tanfelügyelő urat, arad-gáji diszpolgárnak kineveztetni, mert valamint az eddig ismert szokás szerint a liferánsok azért gazdagodnak, hogy aerarium számára a vállalkozást tökéletesen nem liferálnak, úgy a tanfelügyelő ur is, azért huzza az évenkénti 4000 forintot, hogy az illető és saját köréhez tartozó valláskülönbőség nélküli tanodákat meg nem látogatatndja.”

P. T.

## Meghívás.

Az „Általános munkásegylet” vasárnap jun. 4-én d. u. 4 órakor a tököly-téri „lutheránus hitközség” épületébe áttett új helyiségeben rendes **havi gyűlést** tart, melyre a t. tagok számos megjelenésre hivatnak föl.

Uj tagok ez alkalommal is fölvetetnek.

Az elnökség.

Az első aradi önkéntes tűzoltó kar bizottmánya részéről f. évi június hó 4-ikén délelőtt 11 órakor a városi tanács-teremben gyűlést fog tartatni, melyre a kar t. cz. tiszt- és bizottmányi tag urak ezennel meghivatnak, — mely alkalommal a belépti díjak elfogadatnak, s új tagok felvetetnek.

Arad, 1871. május 31.

Perczel Antal,  
titkár.

## Beküldetett.

Az aradi ipar és népbank (irodai helyisége főter, városház utca-sarkán) a

**takaréktári betételeket**

tekintetnélkül, azoknak összegére vagy felmondási idejére

**6 (hat) százalékkal**

kamatotztatja.

Elfogad továbbá betételeket folyó számlára, előnyös feltételek és lehető legrovidebb felmondási idő mellett.

Leszámlolt naponta piaci váltókat és telepítvényeket, leszállított kamatláb mellett.

Ércpénzek és értékpapírok vásárlása és eladása, mérsékelt díj mellett eszközöltetik, ugyanint minden tőzsdei üzlet pontosan és jutányosan teljesítetik.

Az intézet hiteltulajdonosi-egyletbe való bejelentések naponta elfogadatnak. 397 — 2\*

## Közgazdászati.

## Kimutatás

az aradi közuti vaspálya részvén-yárs. félhavi üzlet-forgalmáról.

személy: bevétel:

Május hó 16-tól 31-ig

1871. szállított . . . 27,63 52796 frt 85 kr.

Ehez az előbbi kimutatás-nak összege. . . . . 150,569 14534 „ 5 „

Összesen: 178,204 17330 „ 90 „

Május hó 16-tól 31-ig

1870. szállított . . . 25,693 2407 „ 85 „  
vámháza teher: bevétel:

Május hó 16-tól 31-ig

1871. szállított . . . 47,799 01 1495 „ 30 „

Ehez az előbbi kimuta-

tásnak összege . . . 355,434 01 14688 „ 85 „

Összesen: 403,233 02 16184 „ 15 „

Május hó 16-tól 31-ig

1870. szállított . . . 1,247 43 106 „ 95 „

Az aradi közuti  
vaspálya és tégla-gyár  
részvénytársaság.

## Hirdetmény.

az 1867. évi XIII. törvényczikk alapján felvett magyar vasuti kölcsön kötvényeinek folyó évi június hó 1-ső napjára eső hetedik kisorsolása tárgyában.

Valószínű lévén azon eshetőség, hogy az 1867. évi XIII. törvényczikk alapján a párisi „Société Générale pour favoriser le développement du commerce et de l'industrie en France” czégű pénzintézet közvetítése mellett felvett magyar vasuti kölcsön kötvényeinek törlesztési tervszerű hetedik kisorsolása a szabályszerű időben, vagyis f. évi június hó 1-én Párisban, a nevezett pénzintézet által, az ottani jelenlegi viszonyok folytán megtartatni nem fog, — illetőleg, hogy az esetleg ott megtartandó sorshuzás a szükséges törvényes alakot nélkülözvén, elfogadható nem leend, — a pénzügyminiszterium szükségesnek látta intézkedni az iránt, hogy azon esetre, ha a huzás napjáig a kisorsolásnak Párisban leendő törvényes megtartása iránt biztos értesülést nem nyerend, az említett kölcsönkötvényeknek hetedik kisorsolása f. évi június hó 1-ső napján reggeli 10 órakor a budai városi hatóság által kiküldendő törvényes bizonyosság és a pesti francia consularatus képviselőjének jelenlétében Budán a pénzügyminiszterium helyiségeiben oly kijelentéssel tartassék meg, hogy azon esetre, ha Párisban a sorshuzás a kitűzött időben a kellő törvényes alakban megtartott, a párisi huzás fog érvényesnek tekintetni, — míg ellenben, ha Párisban a huzás vagy épen nem, vagy pedig nem a kellő alakzerűségek megtartása mellett foganatosított volna, a budai huzás fog teljes érvényben maradni.

Budán, 1871. május 17-én.

A m. k. pénzügyminiszteriumtól.

— Osztrák kereskedelmi nagygyűlés. A lapok azon hirt közlik, hogy még ez év folyamában egybegyűl az első osztrák ipar és kereskedelmi nagygyűlés, mely a forgalmi érdekek felett fog tanácskozni. A gyűlés ezenkívül az új ipartörvényjavaslat felett is véleményt fog adni s ugy szintén az illetékekről szóló törvényt meghányja veti. Ez ideig következő kamarák jelentkeztek a gyűlésben való részvételre, a morvaországiai, a bécsi, trieszti és brodyi. „Oly kérdések felett, melyek az osztrák. és magyar ipar és kereskedelmi kamarákat közösen érdeklik, egy osztrák magyar kereskedelmi gyűlés fog határozni.” Hogy a „N. Fr. Press.” erről minő ala ön szerzett tudomást, azt megtudni nagyon kíváncsiak vagyunk. Nézetünk szerint a magyar kereskedelmi és osztrák iparkamaráknak nincsenek egymással semminemű közös érdekei ügyei. Az általános ipar és kereskedelmi érdekek Ausztriával csupán annyiban közőselek, mint bármely más állammal. Az Ausztriával kötött és még fennálló kereskedelmi szövetség pedig Magyarország érdekeit sérti, ennek megváltoztatására független tanácskozmányok alapján kell törekednünk. E czélra különben is illetékesebbnek tartjuk a most tervben levő magyar nemzetgazdasági gyűlést, mint az oly testületet, melyben főleg a bécsi körökkel összeköttetésben álló üzérközönség van képviselve.

\* Nincs állatorvos. Erdélyben a lovak között a „szapornycza” pusztít, s a métey Kolozsvárra is kiterjed. Egész Erdélyben most igen érezhető az állatorvosok hiánya. Mint az erdélyi lapok levelezéseiből látjuk, a hatóságok a métey elnyomására nagy erélyvel járnak el, de minthogy nincs szakavatott közeg, akárhányszor megtörténik, hogy egészséges lovakat is szurnak le; másutt az egészségeseket összeelgyitják a betegekkel s így a baj nagyon terjedhet. Egy gazda Magyar-Ujfaluból a következő keserű hangon panaszkodik. Nincsenek szakértő baromorvosaink, szerencsés falu az, melyben akad egy ember, ki a fehérmarhán vért tud bocsátani; a bivalyokhoz és lovakhoz még kevesebben értenek. A mult évben 9 bivalyom döglött meg, míg akadt, ki a meglevőkön eret vágott; juh- és disznónyájak döglének el különböző betegségekben, mert nincsen, ki rajtuk segíteni tudna.

## Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. június 1-én.

|                            |                              |
|----------------------------|------------------------------|
| 5% Metalliques . . . 59 40 | Hitelbátogat. . . . . 283 90 |
| Nemzeti kölcsön. . . 69 15 | Váltó L.-adóra . . . 123 90  |
| 1860. évi kölcsön. 101 90  | Emitt. . . . . 1:1 75        |
| Bankrészevény . . . 793    | Arany. . . . . 5.85          |

Napoleonor 9.84<sup>1</sup>/<sub>2</sub>.

A szerkesztésért felelős: **Bett elhelm V.**



| Gabonák.     |               | vámházán-kint |      | vámházán-kint |     | Pénztár   |
|--------------|---------------|---------------|------|---------------|-----|-----------|
| Ö. v. t.     | Han-<br>gulat | ft.           | frt. | kr.           | ft. |           |
| buza bányái. | uj            | 83            | 5 55 | 5 55          | 84  | 5 70-5 80 |
| "            | "             | 85            | 5 90 | 6             | 86  | 6 05-6 10 |
| "            | "             | 87            | 6 15 | 6 25          | 88  | "         |
| "            | "             | 83            | 5 60 | 5 70          | 84  | 5 75-5 85 |
| "            | "             | 85            | 5 95 | 6 05          | 86  | 6 10-6 15 |
| "            | "             | 87            | 6 20 | 6 30          | 88  | "         |
| "            | "             | 83            | 5 55 | 5 65          | 84  | 5 70-5 80 |
| "            | "             | 85            | 5 90 | 6             | 86  | 6 05-6 10 |

| o. ért. frt                                        |                                 | Adva   | Tartva |
|----------------------------------------------------|---------------------------------|--------|--------|
| <b>Értékpapírok.</b>                               |                                 |        |        |
| <b>Állampapírok.</b>                               |                                 |        |        |
| Magyar vasuti kölcsön 120 frt<br>ezüsten . . . . . |                                 | 107.40 | 107.60 |
| <b>Biztosítások.</b>                               |                                 |        |        |
| 136                                                | Első magy. biztosító társaság . | 129.50 | 130.50 |
| 150                                                | Haza, életbiztosító bank . . .  | 98.—   | 100.—  |
| 210                                                | Pannónia v. bizt. . . . .       | 345.—  | 346.—  |
| 300                                                | Pesti biztosító intézet . . . . | 265.—  | 270.—  |
| 300                                                | Unic viszontbiztosító bank . .  | 318.—  | 320.—  |
| 80                                                 | Nemzeti biztosító-bank . . . .  | —      | —      |

| Vasutak.              |        | Ár     |      | Tartva |
|-----------------------|--------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.              | Ár     | ft.    | frt. |        |
| Pesti közut           | 287.   | 288.   |      |        |
| Pesti közut III. kib. |        |        |      |        |
| Budai közut           | 125.   | 128.   |      |        |
| Alföldi               | 177.   | 178.   |      |        |
| Észak-keleti          | 162.50 | 163.50 |      |        |
| Magy. keleti          | 86.    | 87.    |      |        |

| Bank és takarékpénztári rész-<br>vények. |        | Ár    |      | Tartva |
|------------------------------------------|--------|-------|------|--------|
| Ö. v. t.                                 | Ár     | ft.   | frt. |        |
| Angol magyar bank                        | 92.    | 93.   |      |        |
| Magyar Általános hitelbank               | 108    | 109.  |      |        |
| Francia magyar bank                      | 79.50  | 79.75 |      |        |
| Pesti népbank                            | 32.50  | 33.   |      |        |
| Pesti kereskedelmi bank                  | 65.    | 670.  |      |        |
| Pesti iparbank                           | 420.   | 425.  |      |        |
| Pesti takarékpénztár                     | 3390.  | 3350. |      |        |
| Pest-budai takarékpénztár                | 167.50 | 168.  |      |        |

| Malmok.            |      | Ár   |      | Tartva |
|--------------------|------|------|------|--------|
| Ö. v. t.           | Ár   | ft.  | frt. |        |
| Árpád-gözmalom     | 255. | 260. |      |        |
| Aradi gözmalom     |      |      |      |        |
| Blumföld           | 205  | 210. |      |        |
| Concordia          | 535  | 550. |      |        |
| Király             | 350  | 360. |      |        |
| Luiza              | 129. | 130. |      |        |
| Molnár és sütőm.   | 213. | 214. |      |        |
| Unio-malom         | 270. | 280. |      |        |
| Victoria gözmalom  | 210. | 215. |      |        |
| Hengermalom        | 875. | 885. |      |        |
| I. budapesti gözm. | 572. | 575. |      |        |
| Budai gyártel.     | 71.  | 72.  |      |        |
| Pannónia           | 590. | 595. |      |        |

| Egyéb részvények.         |        | Ár    |      | Tartva |
|---------------------------|--------|-------|------|--------|
| Ö. v. t.                  | Ár     | ft.   | frt. |        |
| I. magyar serfőződe       | 575.   | 578.  |      |        |
| Király serfőződe          | 79.    | 80.   |      |        |
| Hajózálog társ.           | 98.    | 100.  |      |        |
| Első m. gözhajó. t.       | 77.    | 78.   |      |        |
| Keresk. épület            | 445.   | 455.  |      |        |
| Budapesti házhi.          |        |       |      |        |
| Országos gözhajó társaság | 43.50  | 44.   |      |        |
| Magyar Lloyd              |        |       |      |        |
| I. magyar gépgyár         |        |       |      |        |
| Mátrai kux.               | 11.    | 11.50 |      |        |
| Butor kézműzet            |        |       |      |        |
| Rimamurányi bányá         | 6000.  |       |      |        |
| Salgó-tarjani             | 117.50 | 119.  |      |        |
| Pest-fiumei hajóp. gy.    |        |       |      |        |
| I. szeszfinomító          |        |       |      |        |
| Ujpesti                   |        |       |      |        |
| Alagut                    | 102.   | 104.  |      |        |

| Záloglevelek.          |       | Ár    |      | Tartva |
|------------------------|-------|-------|------|--------|
| Ö. v. t.               | Ár    | ft.   | frt. |        |
| 5 1/2% m. földh. zál.  | 89.25 | 89.75 |      |        |
| 6% m. földh. zál.      |       |       |      |        |
| 5 1/2% Magy. jelalagb. | 84    | 84.50 |      |        |
| Kereskedelmi bank      | 90.75 | 91.   |      |        |

| Elsőbbségek.      |      | Ár    |      | Tartva |
|-------------------|------|-------|------|--------|
| Ö. v. t.          | Ár   | ft.   | frt. |        |
| Lánchíd 6%        | 91.  | 91.50 |      |        |
| Miskolci malom    |      |       |      |        |
| Losonci postógyár |      |       |      |        |
| Budapesti malom   | 158. | 160.  |      |        |

| Pénznekem és 3 havi<br>váltók. |       | Ár     |      | Tartva |
|--------------------------------|-------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.                       | Ár    | ft.    | frt. |        |
| Arany                          | 5.88  | 5.89   |      |        |
| Napoleonkor.                   | 9.84  | 9.89   |      |        |
| Enfist                         | 122.2 | 122.75 |      |        |
| Pest-budai                     | 1.82  | 1.83   |      |        |

| Allamadoóság 100 ft után.                  |        | Ár     |      | Tartva |
|--------------------------------------------|--------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.                                   | Ár     | ft.    | frt. |        |
| Jövedék máj.-nov. szlv. bankj. 5%          | 59.40  | 59.50  |      |        |
| " " " " " " " "                            | 69.35  | 69.45  |      |        |
| 1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 ft után | 282.   | 284.   |      |        |
| 1854-ki sorsj. (250 ft pp.) 4%             | 95.    | 95.50  |      |        |
| 1860-ki sorsj. egész (300 ft o. é.) 5%     | 102.   | 102.60 |      |        |
| 1864-ki (100 ft o. é.)                     | 129.75 | 130.   |      |        |
| Magyar vasuti kölcs. (120 ft ezüstben)     | 107.40 | 107.60 |      |        |

| Földtehermentesítési kötvények<br>(100 ft pp. után) |    | Ár  |      | Tartva |
|-----------------------------------------------------|----|-----|------|--------|
| Ö. v. t.                                            | Ár | ft. | frt. |        |
| Magyarországi                                       |    |     |      |        |
| 1867-ki áradékkal                                   |    |     |      |        |
| Erdélyi                                             |    |     |      |        |
| Temog-bánsági                                       |    |     |      |        |
| Hervát- és tótországi                               |    |     |      |        |

| Részvények.                              |        | Ár     |      | Tartva |
|------------------------------------------|--------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.                                 | Ár     | ft.    | frt. |        |
| Angol osztrákbank befiz. 100 ft ezüstb.  | 251.25 | 251.75 |      |        |
| Hitelintézet 200 ft                      | 282.70 | 283.90 |      |        |
| Alsó-ausztr. lezártított társ. 500 ft    | 892.   | 900.   |      |        |
| Francia-osztr. bank befiz. 60 ft ezüstb. | 117.25 | 117.50 |      |        |
| Nemzeti közraktár társ. Pesten.          |        |        |      |        |
| Nemzetbank                               | 792.   | 795.   |      |        |
| Janagóznajózási társ. 500 ft pp.         | 610.   | 62.    |      |        |
| Ferdinand északi pályá 1000 ft pp.       | 2295.  | 2300.  |      |        |
| Frieszt Lloyd 500 ft pp.                 | 397.   | 397.   |      |        |
| I. Erdélyi pályá 200 ft ezüstben         |        |        |      |        |
| Alamvaspályá pp. 200 ft ezüstben         | 423.   | 424.   |      |        |
| Déli vaspályá o. é. 200 ft ezüstben      | 173.30 | 173.60 |      |        |
| Iszai vasut pp. befiz. 140 ft pp.        | 247.   | 247.50 |      |        |

| Záloglevelek (100 ft után). |        | Ár     |      | Tartva |
|-----------------------------|--------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.                    | Ár     | ft.    | frt. |        |
| Osztr. földhitei. ezüst 5%  | 106.25 | 106.50 |      |        |
| " " " " " " " "             | 86.80  | 87.    |      |        |
| " " " " " " " "             | 92.50  | 92.70  |      |        |

| Elsőbbségi kötvények (100 ft után).    |       | Ár     |      | Tartva |
|----------------------------------------|-------|--------|------|--------|
| Ö. v. t.                               | Ár    | ft.    | frt. |        |
| Alföld-fiumei vaspályá 200 ft ezüst 5% | 89.90 | 89.25  |      |        |
| Duna-gözhajózás                        |       |        |      |        |
| Ferdinand északi vasut 5% pp.          | 91.50 | 92.    |      |        |
| Pécs-barcsi vasut 200 ft o. értékben   | 90.   | 91.    |      |        |
| I. erdélyi pályá ezüstben 5%           | 88.90 | 89.10  |      |        |
| Alamvasut 500 frank                    | 139.  | 139.50 |      |        |
| " " " " " " " "                        | 135.5 | 135.5  |      |        |
| " " " " " " " "                        | 84.70 | 84.90  |      |        |

| Magánországi (darabonként). |       | Ár    |      | Tartva |
|-----------------------------|-------|-------|------|--------|
| Ö. v. t.                    | Ár    | ft.   | frt. |        |
| Hitelintézet                | 171.  | 172.  |      |        |
| Magy. " " " " " " " "       | 35.   | 37.   |      |        |
| Janagóznajózási             | 102.  | 103.  |      |        |
| Regioch                     | 15.   | 17.   |      |        |
| Budai                       | 36.   | 37.   |      |        |
| Álaly                       | 31.50 | 32.   |      |        |
| Kudorf kor. her.            | 15.   | 15.50 |      |        |
| Salgó                       | 43.50 | 44.   |      |        |
| Magy.                       | 31.50 | 32.   |      |        |

| Aradról Károlyfehérvárra.                 |    | Czepléd indulás 9 óra 24 p |      |
|-------------------------------------------|----|----------------------------|------|
| Ö. v. t.                                  | Ár | ft.                        | frt. |
| Arad indul 5 ó 53 p. reg. 8 ó 42 p. d. u. |    |                            |      |
| Radna " 7 " 12 " " 3 " 34 " " "           |    |                            |      |
| Soborsin " 9 " 1 " " 7 " 56 " " "         |    |                            |      |
| Illye " 10 " 32 " " 9 " 50 " " "          |    |                            |      |
| Déva " 11 " 30 " " 11 " 2 " " "           |    |                            |      |
| Piski " 12 " 16 " " 11 " 59 " " "         |    |                            |      |
| Károlyfehérvár érk. 2 óra 20 perc         |    |                            |      |
| délután és 2 ó 48 p. délután.             |    |                            |      |

| Károlyfehérvárról Aradra.            |    | Aradról Temesvár felé. |      |
|--------------------------------------|----|------------------------|------|
| Ö. v. t.                             | Ár | ft.                    | frt. |
| Károlyfehérvár ind. 4 óra 15 p. reg. |    |                        |      |
| 9 o. délut.                          |    |                        |      |
| Piski " 6 " 25 " " 11 " 52 " " "     |    |                        |      |
| Déva " 6 " 49 " " 12 " 22 " " "      |    |                        |      |
| Illye " 7 " 43 " " 9 " 50 " " "      |    |                        |      |
| Soborsin " 9 " 6 " " 3 " 26 " " "    |    |                        |      |
| Radna " 10 " 47 " " 5 " 48 " " "     |    |                        |      |
| Arad érk. 11 óra 56 p. délut. és 7   |    |                        |      |
| óra 20 perc este.                    |    |                        |      |

| Piskiről Petrozsenybe.               |    | Petrozsenyből Piskira. |      |
|--------------------------------------|----|------------------------|------|
| Ö. v. t.                             | Ár | ft.                    | frt. |
| Piski indul 12 óra 26 perc délut.    |    |                        |      |
| Várallya-Hátság ind. 1 ó 53 p. d. u. |    |                        |      |
| Petrozseny érk. 5 ó 48 p. délután    |    |                        |      |

| Csalárol Zomborba és<br>vissza. |    | Bácsból Pest és Arad felé. |      |
|---------------------------------|----|----------------------------|------|
| Ö. v. t.                        | Ár | ft.                        | frt. |
| Csaba ind. 2 óra 35 p. délután  |    |                            |      |
| 7 óra 4 p. reggel.              |    |                            |      |
| Vásárhely ind. 6 ó 2 p. d. u.   |    |                            |      |
| 0 ó 48 p. reggel.               |    |                            |      |
| Szeged ind. 2 óra 20 p. délu.   |    |                            |      |
| Zombor érk. 6 óra este.         |    |                            |      |
| Zombor ind. 8 óra 30 p. reggel. |    |                            |      |
| Szeged ind. 2 óra 33 p. délután |    |                            |      |
| 9 ó 0 p. reggel.                |    |                            |      |
| Vásárhely 3 óra 48 p. délután   |    |                            |      |
| 10 ó 23 p. reggel.              |    |                            |      |
| Csaba 6 óra 34 perc este        |    |                            |      |
| 12 ó 47 p. délután.             |    |                            |      |

| Buda-Trieszt és vissza.         |    | Bácsból Pest és Arad felé. |      |
|---------------------------------|----|----------------------------|------|
| Ö. v. t.                        | Ár | ft.                        | frt. |
| Buda ind. 7 óra " p. r. 9. óra  |    |                            |      |
| 30 p. este.                     |    |                            |      |
| Trieszt érk. 8 ó 20 perc r.     |    |                            |      |
| 8 óra 15 p. este.               |    |                            |      |
| Trieszt ind. 7 óra 10 p. regge. |    |                            |      |
| 8 óra 15 p. este.               |    |                            |      |
| Buda érk. 5 óra 49 p. regge.    |    |                            |      |

## Bártfai savanyuviz!!!

Honunk ásványos forrásokkal oly tetemesen meg van áldva, mint nem könnyen más ország; ezen források sorában nem utolsó helyen állanak a régi idők óta országos híres és hatásos

### Bártfai ásvány-források.

Ezeknek egyszerű hatásáról meggyőződve egy részvény-társulat vette át ezen források, valamint az egész fürdőhely kezelését, és kitűnő gondot fordít a borral könnyen egyveledő e mellett még gyógyhatású források töltésére.

Számos hamisítások csökkentették e források hitelét az utolsó időkben, azért is midőn a t. cz. közönség becses figyelmét az ásványos viz jeles tulajdonaira kikérni szerencsén van, — kijelentjük egyszerűen, hogy ezen víz hamisítatlanul — eredeti töltésben és a palackok ön kapszulákkal ellátva csak a következő uraknál kapható:

Reinhardt és Bendik.  
Prinner W. S.  
Tones F. és társai.  
Bisztriczky József.  
Nagy Kálmán.

Kontur és Reinhardt.  
Ströbl Ferenc.  
Pollak Ignác.  
Tapolcsányi Géza.  
Deutsch Márton.

Novák L. I.  
Schwartz Zsiga.  
Krausz Béla.

### A Bártfai fürdő részvény-társulat igazgató választmánya.

## Gyár-, iparvállalathoz

vagy valamely más üzlethez és gazdálkodáshoz igen alkalmas **uj épület** Eleken — fél órai távolság a kétegyházi vasuti állomáshoz, — mely több osztályból áll, — pinceszin, istálló és 25 öl hosszú, 5 öl széles padlást foglal magában, — van továbbá nagy udvara és egy 18 öles Góré itt — bérbe adandó.

Értekezhetni Eleken a tulajdonos Szál Antallal.

## Árlejtési hirdetmény.

Aradmegye közigazgatási székes háza fedelzetének újbóli építése és külről leendő átalakítása a nmltu m. kir. belügyminiszteriumnak folyó hó 26-án kelt 12929. számú kegyes intézményével 9561 ft 44 krnyi költségvetés mellett engedélyeztetvén, ezen építkezés árlejtésének zárt ajánlatok utáni biztosítása 1871. év **junius hó 7-én** reggeli 10 órakor Aradmegye főszámvevője irodájában fog tárgyaltni.

Az ajánlatok 1871. junius hó 7-én d. e. 9 óráig Aradmegye alispánjához nyújtandók be, később beérkezettek figyelembe nem vétetnek egyidejűleg, miszerint az árlejtési feltételek s egyéb műszaki iratok addig is a megyei főmérnöknek megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1871. május hó 30-án.

Nagy Sándor,  
rendszerint alispán.

## Hirdetmény.

Méltóságos Atzél Péter Aradmegye főispánjának székfoglalása, valamint a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. évi XLII. t. cz. alapján keletkezett f. é. május hó 15-én 12183. sz. alatti belügyminiszteri intézvénny folytatn, az idézett törvénycikk 91. §-ában tűztesen körvonalozott tervezet kidolgozásával megbízandó küldöttség ki-  
rendelhetése tekintetéből f. évi **junius hó 15-ik** napjára kitűzött megye bizottmányi közgyűlést ezenek egybehivom.

Aradon, 1871. junius hó 1-én.

Nagy Sándor,  
rendszerint alispán.

Laptulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomatja és kiadja Réthy Lipót. (Főter, a Minoriták zárdájával szemben.)

## Fő-út 46. számú

házban 3 butorozott hónapos szoba kiadó. 471-2-3

## Árverési hirdetés.

Közhírre tétetik, miszerint 2255/1871 sz. a. árvászeki végzés folytán neh. Nagy Antal ingatlanából a M. Világosi 1202. sz. tjkben felvett 6-0 frtra becsült bel-  
velkes ház, 1400 frtra becsült 2/3, kültelek föld, s világosi 2338. sz. tjkben felvett 200 frtra becsült szőlő f. évi junius hó 22-ik napján d. e. 9 órakor M. Világosi község házában becsáron felül, vagy becsáron, árverésen el fognak adatni.

Árverési feltételek:  
1. Vevő szándékozik kötelesek a becsár 10% -át bánompénzzel letenni.  
2. Vevő köteles a vételár 1/3-át azonnal, 1/3-át két hó, és 1/3-át 4 hónap alatt, az utolsó két részletet 60% kamattal a M. Világosi árverésszámból megfizetni.  
3. Vevő fizeti az illetéket és árverési költségeket.  
4. Vevő a birtokba azonnal belép, de a tulajdonjogi átírást csak a vételár teljes lefizetése után sürgetheti.  
5. Ha vevő a feltételeket meg nem tartaná, az ő költségén és veszélyére új árverés fog tartatni.

Galsa, 1871. május 21.

Rusu Gusztáv,  
tszibíró m. kiküldött végrehajtó.

## Földhaszonbéri hirdetmény.

Folyó évi junius 13-ik napján d. e. 9 órakor az alóli igazgató-ság irodájában nyilvános árverés útján bérbe adatnak:

a bodzás I. számú 1978/16-0 hold 1871. évi szeptember 1-től, és a pitvarosi mintegy 380 hold 1871. évi november 1-től három vagy hat évre. — A bérleti időtartam iránt a nagymélt. miniszterium, illetőleg az igazgatóság az árverés eredményéhez képest határozni fog. Írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, ha azok a 10 1/2 bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva legkésőbb a szóbeli árverés megkezdése előtt érkeznek bérmentesen. — Utóajánlatok nem fogadtnak el. — Bérlek, kik hátralekban vannak, vagy csőd, gyámság